

12,296, ptujcov pa 9,226, — po veri jih je katoliške vere 21,270, protestantske avgšburske 99, helvetiške pa 148, gerške 4 in pa 1 Anglikanka. Če primerjamo to najnovejše število s zadnjim od leta 1851, vidimo, da se je od leta 1851 do zdaj pomnožilo število domačih le za 91 glav, — ptujih pa za 3930.

### Novičar iz raznih krajev.

**Iz Dunaja.** Na pritožbo mnogih kmetov, da jim nekdanje grajšine nočejo njih gojzdne pravice, to je, dervaščine in steljščine v gojzdih pustiti, je c. k. ministerstvo notrajnih oprav te dni izgovorilo, da vsled §. 14 in 18 gojzdne postave od leta 1852 nimajo cesarske kantonske gosposko le samo pravico temoč tudi dolžnost pozvediti in na gotovo postaviti: ali je res ta in uni gojzd s služnostjo (servitutom) obložen, in na podlagi teh pozvedb imajo dalje svojo službo opravljati, to je, zemljišne lastnike še dalje in sicer tako dolgo v vživanji njih služnih pravic varovati, dokler ne bo servitutna komisija te pravice za gotovo razsodila.

— Mačoh ali tifus na Dunaji že odjenjuje.

— „Allg. Zeitg.“ piše, da bo srenjska (občinska) postava kmali kmali oklicana; po besedah tega časnika bodo glavne in sploh večje mesta imele vsako svojo posebno postavo, po kmetih bodo pa veljale po vsem cesarstvu edine pravila.

— Brati je bilo v mnogih časnikih, da nove petico ( $\frac{1}{4}$  fl.), ker so dvajsetim od leta 1852 preveč podobne, in imajo napis „ $\frac{1}{4}$  Fl.“ preveč v spodnji kotič stisnjen, se bojo prek ovale v drugačne z napisom „25 Neukreuzer.“ Poznejši dunajski časniki pa to novico preklicujejo, rekoč, da napis „25 kr.“ bi utegnil še lože zmešnjave delati.

— V letu 1857 je prišlo 35,810 colnih centov stekla (glaza) in steklenega blaga za 1 milijon in 370,700 gold. vrednosti v naše cesarstvo iz ptujih dežel, iz našega cesarstva v unanje dežele se ga je pa izvozilo 201,936 centov za 14 milijonov 462,300 gold. vrednosti. Iz tega se vidi, na kako visoki stopnji je že steklarstvo v našem cesarstvu.

**Iz Srbije.** Serbski knez je oklicati dal, da 12. decembra bo narodna skupščina.

**Iz Nemškega.** V Berolinu. 8. dan t. m. je v zboru ministerskem novi kraljevič-vladnik razodel svoje mnenje o tem, kakošno bo prihodnje vladanje na Pruskem in rekel, da vsega starega nikakor in nikoli ne bo prekuenil, samo ondi se bo popravljalo, kjer se je kaka samovoljnost ali kaj tacega pokazalo, kar se ne sklada s potrebami časa; popraviti bo treba srenjsko postavo, ker je marsikaj na rakovo pot zašlo, kar se ne prileže današnjemu času; popraviti bo dosti v dnarnih zadevah, in pred vsem gledati na to, koliko je dežela v stanu davkov odrajtovati; kupčijstvo in obertnijstvo sta na visoki stopnji, pa prave mere se bo držati, da ne pride kaka haba čez nju; ena najtežjih in najvažnejih nas čaka v cerkvenih zadevah; najpervo se mora poskerbeti, da bode med protestanti in katoličani enakost kolikor bo moč; v vseh cerkvah se mora pa vse resno zaterati, kar namerja, pod plajšem vere uganjati politiko; hinavstvo in tihotapstvo se množi pri protestantih kakor pri katoličanih kakor ljulika med žitom. Prava vera se kaže v vsem obnašanju vsacega človeka; šolstvo mora različnim stanovom ljudstva potrebno omiko dajati in marsikaj, kar ni bilo za rabo, se bo popravilo; prusko kraljestvo mora z vsemi velikimi vladami v prijaznosti živeti, pa tujemu šeptanju in silenju se ne sme podvreči; svojo moč na Nemškem mora Prusija z duševno zmožnostjo širiti. — Odkritoserčne te pravila so Prusi radostni zaslišali.

— K izdelovanju ponarejenih bankovcev je največ pripomogel neki Oger, Nemeth po imenu, tudi Seleny imenovan, ki je posebno dober risar in kamnarezec in je bankovce tako naredil, da se komaj ločijo od pravih.

— Kolera se je iz Švedskega na prusko-baltiško pobrežje preselila, zlasti v mestu Štetinu je huda, kjer je do konca preteklega mesca 81 ljudi za njo umerlo.

— V Kolonii na Rajnu je krompir tako rodil, da so ga na enem oralu 150 centov nabrali.

**Iz Francozkega.** Telegraf je oznanil iz Pariza, da gré zapisovanje za suežki vodovod prav spešno od rok in da se bo samo na Francozkem brez družih dežel dnarjev nabralo, kolikor jih je treba. Od druge strani se pa sliši, da veliki kupčevavci nič kaj ne hité se zapisovati. Čegava je tedaj prava? Kmali se bo zvedila resnica.

— Pravda zoper grofa Montalenberta, ktera je vés Pariz na noge spravila, je bila 24. t. m. končana. Obsojen je za 6 mesce v ječo in 3000 fronkov na dnarjih. Pravijo, da si je veljavni mož s to obsodbo več prijateljev pridobil kakor tisti, ki so ga obsodili.

— Po Parizu trosijo nekteri ljudje še vedno nemirne novice zastran laških dežel. Te dni so hotli nekteri še celo dobro vediti, da je avstrijska vlada poprašala francozko: čemu da so njene priprave za vojsko gledé na laško deželo? Pa to vprašanje utegne samo v glavah tacihi ljudi tičati, kteri na vrat na nos hočejo vojsko. Ti politikarji segajo še dalje in pričakujejo vsako uro, da bo Sardinec avstrijskemu cesarju vojsko napovedal. Slednji vé, da Avstrija že čez dve leti ni v nikakoršni diplomatski zvezi s Sardinijo in da vsaki hip se je blodilo o vojski s Sardinijo, pa vendar so bile te govorice dosihmal vselej prazna slama. Res je sicer, da je sardinski kralj po končanih jesenskih vojaških vajah svojim vojakom rekel, da „se zanaša va-nje, če bi jih Sardinija in Italija potrebovali utegnili.“ Al to so le lepe besede, s kterimi se hvali armada.

— Spet je govorjenje, da pojde prihodnje spomlad ruski car v Pariz in pravijo, da že pripravljajo poslopje za-nj.

**Iz Sardinskega.** 19. nov. ste dve ruske vojne ladije prevzele luko Vilafranko na Sardinskem poleg sredzemeljskega morja, ktero je sardinska vlada Rusom prodala. Ruski vojaki so nastopili koj stražo, ktero so doslej Sardinijo oskerbovali. Govori se tudi, da imajo Rusi namen, tudi knežijo Monako na Piemontežkem kupiti.

**Iz Moldove.** Sedanja začasna vlada moldavska je odpravila cenzuro in 1. nov. je bil izdan prvi list moldavskega časnika „Podonavska zvezda“ brez cenzure.

**Iz Belgije.** Angležkega poslanca v Bruselju, Lord Howarda je unidan neka muha pičila in kmali so se mu pokazale znamenja strašne černe pike ali vrančnega prisada; komaj so mu življenje otéli. Berž ko ne je sedela muha na kaki merhovini, ki je za čermom ali vrančnim prisadom poginila.

**Iz Portugala.** V Lizabonu in mnogih družih mestih je bil 11. novembra hud potres. Za potresom leta 1755, kteri je skoraj celo mesto Lizabon razdjal, in o kterem se poje tudi stara krajska pesem, je bil ta potres najhuji. Tako hud je bil, da se je v Lizabonu v politehnični šoli ena stena poderla, tudi en zvonik se je sosedel. Ljudi je tudi več poginilo.

**Iz Kitajskega.** Iz Košinkine. Francozkega misionarja patra Melhiora de San Pedro, naslednika mučenca Jožefa Diaza, so grozoviti Kitajci v Košinkini ob glavo djali, truplo na kosce razrezali, potem pa te kose v keršanske kraje poslali in ondi na očitnih mestih izpostavili.